

**UCHWAŁA NR XXVII/217/2021
RADY POWIATU GLIWICKIEGO**

z dnia 29 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Gliwickim na lata 2021-2023.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 920), art. 180 pkt 1, art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn.zm.)

Rada Powiatu Gliwickiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć do realizacji 3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Gliwickiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
POWIATU GLIWICKIEGO

Andrzej Kurek

Załącznik do uchwały Nr XXVII/217/2021
Rady Powiatu Gliwickiego
z dnia 29 kwietnia 2021 r.

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

***3-LETNI POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ w POWIECIE GLIWICKIM
NA LATA 2021-2023***

Opracował: zespół pracowników PCPR w Gliwicach

Gliwice 2021

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Wstęp	3
I. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020	4
1.1. Podstawy prawne.....	4
1.2. Rodzinna pieczy zastępcza w Powiecie Gliwickim.....	5
1.3. Instytucjonalna pieczy zastępcza w Powiecie Gliwickim.....	7
1.4. Pomoc dla osób usamodzielnianych.....	9
1.5. Analiza SWOT obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.....	11
II. Podsumowanie realizacji 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020	11
2.1. Ocena realizacji celu głównego i celów szczegółowych.....	12
2.1.1. Cel szczegółowy nr 1 Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.....	12
2.1.2. Cel szczegółowy nr 2 Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.....	16
2.1.3. Cel szczegółowy nr 3 Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.....	19
2.1.4. Cel szczegółowy nr 4 Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.....	21
2.2. Wnioski.....	24
III. Prognozowanie 3-letnich działań w zakresie pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim	25
IV. Cele 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023	26
4.1. Cel główny i cele szczegółowe.....	26
4.1.1. Cel szczegółowy nr 1 Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.....	26
4.1.2. Cel szczegółowy nr 2 Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.....	26
4.1.3. Cel szczegółowy nr 3 Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.....	27
4.1.4. Cel szczegółowy nr 4 Zapewnienie opieki dzieciom z Powiatu Gliwickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	27
4.1.5. Cel szczegółowy nr 5 Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.....	27
V. Harmonogram działań	28
5.1. Cele szczegółowe, terminy, podmioty realizujące i współpracujące w realizacji celów, źródła finansowania.....	28
5.2. Roczne limity zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.....	31
5.3. Prognoza ustanawiania nowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.....	31
5.4. Prognoza prowadzenia rodzinnych domów dziecka w Powiecie Gliwickim.....	31
VI. Finansowanie Programu	31
VII. Ewaluacja i monitoring Programu	33

Wstęp.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa ten obowiązek oraz definiuje organizację rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 920, z późn. zm.) do zadań powiatu należy wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej. Natomiast zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821 z późn. zm.) powiat ma obowiązek opracować i realizować 3-letni program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, zawierający między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Na mocy Uchwały Rady Powiatu Gliwickiego Nr XXXVIII/287/218 z dnia 26 kwietnia 2018 r. w Powiecie Gliwickim funkcjonował „3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2018-2020”, za realizację którego odpowiedzialne było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zwane dalej „Centrum”.

Celem głównym Programu było zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki i wychowania przez rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w powiecie gliwickim w taki sposób, aby zapewnić opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami.

Cel ten został w całości osiągnięty, a zdobyte doświadczenie ubiegłych lat w zakresie rozwoju pieczy zastępczej posłużyło do sporządzenia niniejszego dokumentu.

W pierwszej i drugiej jego części dokonana została analiza, ocena i podsumowanie realizacji 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie gliwickim obowiązującego w latach 2018-2020, którą opracowano zgodnie ze wskaźnikami i miernikami przypisanymi do każdego celu szczegółowego.

W trzeciej i czwartej części określone zostały prognozy i cele szczegółowe Programu na lata 2021-2023.

Piąta część zawiera harmonogram zaplanowanych celów szczegółowych ze wskazaniem na podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Szósta część Programu zawiera plan finansowy realizacji Programu w omawianym okresie, ze szczegółowym wykazem wydatków na pieczę zastępczą w 2021 r.

Natomiast ostatnia część określa sposób ewaluacji Programu w kolejnych latach.

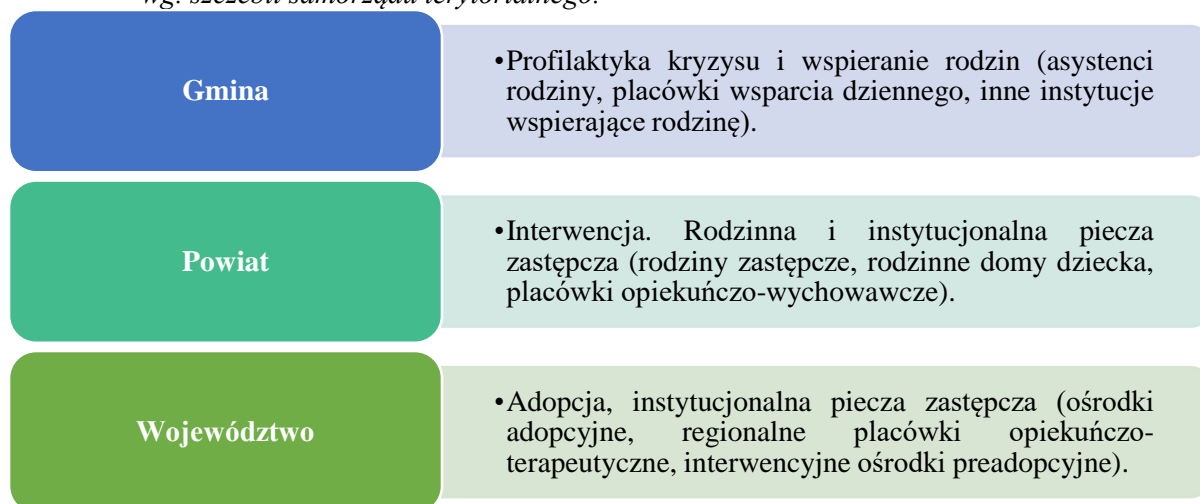
I. Charakterystyka i analiza pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020

1.1. Podstawy prawne.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmieniła zasady organizowania rodzinnej pieczy zastępczej. Wcześniejsze rozwiązania prawne nie zapewniały pożądaných rezultatów w zakresie organizacji opieki nad dzieckiem i rodziną. Wynikiem tego był wzrost liczby dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną. Jak wiadomo najlepszym środowiskiem dla rozwoju dziecka jest jego sprawnie funkcjonująca rodzina. W związku z powyższym, odebranie dziecka rodzinie, zwłaszcza długotrwałe lub stałe, powinno być ostatecznym rozwiązaniem. Do tego czasu system powinien oferować instrumenty pomocy rodzinie, jeżeli ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Jedynie w sytuacji, gdy powzięte działania nie przynoszą efektów, dopuszcza się odseparowanie małoletniego od rodziców. Zgodnie z obowiązującym prawem, instytucjami odpowiedzialnymi za wcielenie w życie idei pomocy całej rodzinie, a zatem jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania z tego zakresu, tj.: placówki wsparcia dziennego, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania związane z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przypisuje wszystkim szczeblom samorządu terytorialnego, jako zadania własne lub zlecone z zakresu administracji rządowej. Ponadto przewiduje możliwość zlecenia przez samorządy realizacji określonych zadań organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej oraz osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej.

Schemat 1. Podział kluczowych zadań związanych z organizacją systemu pomocy dziecku i rodzinie wg. szczebli samorządu terytorialnego.

Źródło: Wojewódzki program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w województwie śląskim.

1.2. Rodzinna pieczy zastępcza w Powiecie Gliwickim.

Rodzinna pieczy zastępcza to zespół osób, instytucji oraz działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności ich sprawowania przez rodziców. Jej organizatorem jest powiat. Do zadań pieczy zastępczej należy praca z rodziną naturalną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku takiej możliwości, opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie:

- a) orzeczenia sądu,
- b) orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego, przewidzianego przepisami umów dwustronnych, o których mowa w art. 35a ust. 1 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*,
- c) w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję/Straż graniczną,
- d) na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w *art. 12a z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*,
- e) w przypadku pilnej konieczności na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Ponadto *ustawa z dnia 18 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy* w art. 112³ wprowadziła zapis, który stanowi, iż umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić, gdy uprzednio stosowane inne środki przewidziane w art. 109 § 2 pkt 1-4 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz formy pomocy rodzicom dziecka, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nie doprowadziły do usunięcia stanu zagrożenia dobra dziecka chyba, że konieczność niezwłocznego zapewnienia dziecku pieczy zastępczej wynika z poważnego zagrożenia dobra dziecka, w szczególności zagrożenia jego życia lub zdrowia. Ponadto w art. 122³ § 2 *ustawy z dnia 25 lutego 1954 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy* wprowadzono zapis, iż zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej wbrew woli rodziców wyłącznie z powodu ubóstwa nie jest dopuszczalne. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka następuje po uzyskaniu zgody, odpowiednio rodziców zastępczych albo prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza to oparta na modelu wychowania rodzinnego forma pieczy zastępczej dla dzieci i młodzieży pozbawionych trwale lub czasowo opieki rodziców biologicznych, która w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem jego praw. Zapewnia dziecku warunki do rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego i społecznego, możliwości zaspokajania indywidualnych potrzeb dziecka, możliwości właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań, odpowiednie warunki do odpoczynku i organizacji czasu wolnego.

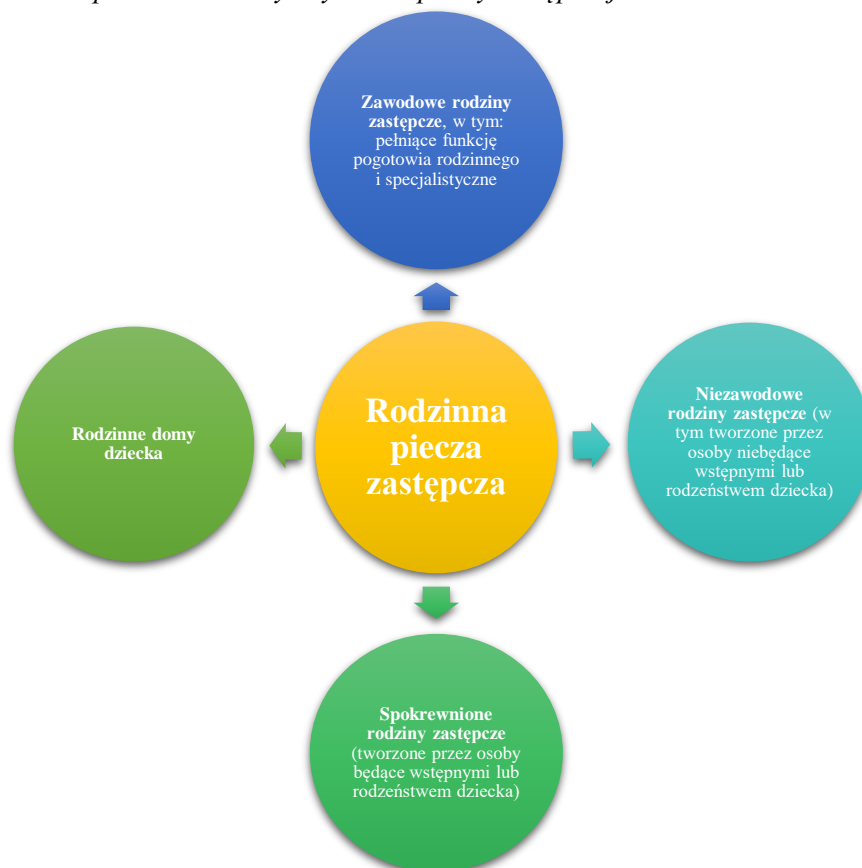
Celem rodzinnej pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich oraz społecznie akceptowanych kontaktów zarówno z rodziną jak i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do pełnoletności, (lub do 25 roku życia, w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w *art. 37 Ustawy*), albo też w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej) powrócenia do rodziny biologicznej lub zostać przysposobione.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka powinni zapewnić dziecku całodobową opiekę i wychowanie. Traktować małoletniego w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewniają dostęp do świadczeń zdrowotnych, pomocy specjalistycznej (logopedycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej), umożliwiają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, zapewniają ochronę przed bezprawną ingerencją w jego życie prywatne, a także zaspokajają jego potrzeby emocjonalne (w tym, jeżeli Sąd nie postanowi inaczej, poprzez zapewnienie kontaktu z rodziną), bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne. W realizowaniu tych zadań rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (niezawodowej, zawodowej) lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka powinni posiadać świadectwo ukończenia szkolenia

organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub podmioty niepubliczne, przy czym w przypadku rodzin zastępczych zawodowych oraz osób prowadzących rodzinny dom dziecka szkolenia te mają formę rozszerzoną.

Rysunek 1. Model rodzinnej pieczy zastępczej oparty na ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Źródło: Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Charakterystyka ilościowa rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020 została przedstawiona w poniższych tabelach.

Tabela 1. Wykaz ilościowy rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020.

Rodzaje rodzinnej pieczy zastępczej	Lata		
	2018	2019	2020
Spokrewnione	84	78	67
Niezawodowe	41	39	36
Zawodowe	3	2	4
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	3	4
Zawodowe specjalistyczne	1	1	1
Rodzinne domy dziecka	2	2	2
Ogółem	133	125	114

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach (stan na dzień 31 grudnia wg sprawozdania GUS).

Tabela 2. Wykaz ilościowy dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020.

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Lata		
	2018	2019	2020
Spokrewnione	111	101	88
Niezawodowe	54	52	44
Zawodowe	11	6	13
Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	7	7	15
Zawodowe specjalistyczne	2	2	2
Rodzinne domy dziecka	10	10	10
Dzieci z Powiatu Gliwickiego umieszczone poza powiatem	35	26	32
Ogółem	230	204	204

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach (stan na dzień 31 grudnia danego roku wg sprawozdania GUS).

Rodziny zastępcze odgrywają szczególną rolę w systemie pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach dąży do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim dzieciom pozbawionym opieki ze strony naturalnego środowiska rodzinnego, tworząc system pieczy zastępczej. Działania Centrum kierowane są na indywidualne wspomaganie rozwoju każdego dziecka poprzez tworzenie środowisk zastępczych. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie tylko nadzoruje, ale również wspiera rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez poradnictwo specjalistyczne: pedagogiczne, psychologiczne i prawne. Dąży tym samym do usprawnienia funkcjonowania środowiska zastępczego.

Z powyższego zestawienia wynika, iż największy udział w strukturze rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim miały rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, a następnie niezawodowe. W tychże również wychowywało się najwięcej dzieci – odpowiednio 111 w 2018 r., 101 w 2019 r. i 88 w 2020 r. oraz w niezawodowych średnio 50 dzieci. Najmniejszy udział przypadł rodzinom zastępczym zawodowym, w których wychowywało się średnio 22 dzieci.

1.3. Instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Gliwickim.

Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodzinnego środowiska zastępczego, umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

1. Zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
2. Realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
3. Umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
4. Podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
5. Zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
6. Obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
7. Zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

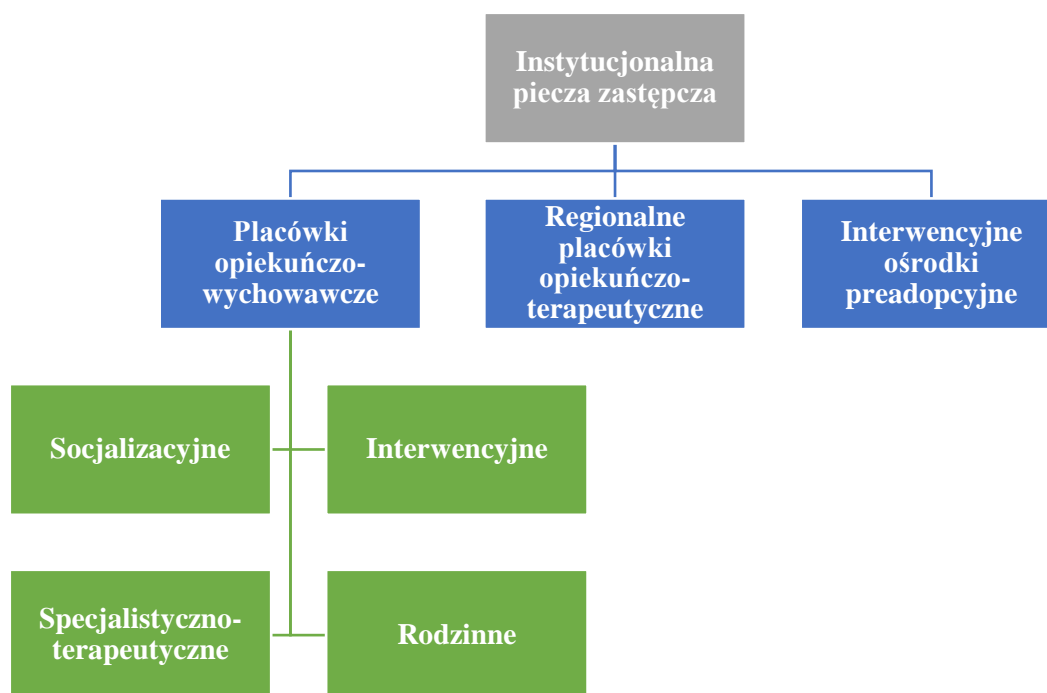
Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest w formie:

1. Placówki opiekuńczo-wychowawczej;
2. Regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
3. Interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza jest prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

1. Socjalizacyjnego;
2. Interwencyjnego;
3. Specjalistyczno-terapeutycznego;
4. Rodzinnego.

Rysunek 2. Model instytucjonalnej pieczy zastępczej oparty na ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Źródło: Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na terenie Powiatu Gliwickiego funkcjonuje jedna placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, tj. Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie, w którym przebywa 7 wychowanków.

Do dnia 31.08.2019 r. funkcjonowała także Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Knurowie, wchodząca w skład Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodka M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie. Do dnia likwidacji ww. Placówki 10 wychowanków zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem Powiatu Gliwickiego.

Likwidacja ww. Placówki wynikała ze zmiany przepisów prawa w zakresie standardów funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z treścią art. 106 ust. 2a) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówka opiekuńczo-wychowawcza nie może się mieścić na jednej nieruchomości gruntowej ani w jednym budynku z izbami wytrzeźwień lub z zapewniającymi całodobową opiekę:

- 1) innymi jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2) jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej;
- 3) młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi;
- 4) młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii;
- 5) specjalnymi ośrodkami wychowawczymi;
- 6) specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 7) jednostkami organizacyjnymi wymiaru sprawiedliwości;
- 8) hospicjami;

- 9) zakładami opiekuńczo-leczniczymi;
- 10) zakładami pielęgnacyjno-opiekuńczymi;
- 11) zakładami rehabilitacji leczniczej.

Wspomniana Placówka nie spełniła nowych standardów ponieważ znajdowała się w tym samym budynku, w którym prowadzona była również inna działalność w postaci DPS, ŚDS i Warsztatów Terapii Zajęciowej.

W latach 2018-2020 większość dzieci kierowana była do placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, głównie z powodu braku miejsc na terenie powiatu gliwickiego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci zabezpieczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w okresie 3 ostatnich lat. Należy dodać, że wszystkie umieszczone w placówkach dzieci były w wieku powyżej 10 roku życia.

Tabela 3. Liczba dzieci z Powiatu Gliwickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.

Instytucjonalna piecza zastępcza	Lata		
	2018	2019	2020
Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie	6	8	7
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Knurowie	11	10*	-
Placówki poza powiatem	31	44	34
Ogółem	48	62	41

*liczba dzieci według stanu na dzień 31.08.2019 r., które zostały umieszczone w placówkach poza powiatem
Źródło: Dane PCPR w Gliwicach (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

Z powyższego zestawienia wynika, że w przeciągu ostatnich 3 lat proces umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej pozostawał na podobnym poziomie. Należy zaznaczyć, iż w roku 2019 liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wzrosła, co wynikało z rozwiązania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Knurowie i konieczności zabezpieczenia wychowanków ww. Placówki w alternatywnych instytucjach pieczy zastępczej.

Sytuację w obszarze rodzin zastępczych ilustruje wskaźnik stanowiący stosunek liczby dzieci umieszczonych w tego rodzaju rodzinach do liczby dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wyższy poziom tego wskaźnika oznacza lepszą sytuację dzieci, dla których korzystniejsze jest wychowywanie się w rodzinie zastępczej niż w instytucjonalnej formie pieczy.

1.4. Pomoc dla osób usamodzielnianych

Zgodnie z art. 140 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie, która po osiągnięciu pełnoletności opuszcza pieczę zastępczą (rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą) przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie, o ile jej umieszczenie w pieczy nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Osobie tej udziela się również pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, a także zapewnia dostęp do pomocy prawnej i psychologicznej. Pomoc mogą uzyskać również osoby, których pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał ze względu na śmierć osób tworzących rodzinę zastępczą lub prowadzących rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed ukończeniem przez nie 18 roku życia. Pomoc, o której mowa powyżej nie przysługuje, jeżeli osoba usamodzielniana przebywała w domu pomocy społecznej bądź też placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym lub przewlekle chorym, a także, gdy otrzymuje ona już pomoc dla osób usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Pomoc dla osoby usamodzielnianej jest udzielana lub przyznawana na jej wniosek. Jej przyznanie lub odmowa następuje w drodze decyzji.

Warunkiem uzyskania pomocy na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest osiągnięcie miesięcznego dochodu nieprzekraczającego 1200,00 zł, jednakże w uzasadnionych przypadkach (sytuacja mieszkaniowa, dochodowa, majątkowa lub osobista) pomoc może być również przyznana osobom, których dochód jest wyższy.

Osoba usamodzielniana chcąc uzyskać pomoc na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie oprócz złożenia wniosku musi również posiadać zatwierdzony Indywidualny Program Usamodzielnienia określający w szczególności zakres jej współdziałania z opiekunem usamodzielnienia oraz uzyskiwania przez nią wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez nią zatrudnienia.

Wychowanek pieczy zastępczej, co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletniości wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia. Wskazany opiekun musi wyrazić zgodę na piśmie, natomiast dyrektor właściwego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie musi zaakceptować ten wybór.

Indywidualny Program Usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletniości. Musi on zostać zatwierdzony przez kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienia. Zmiany w Indywidualnym Programie Usamodzielnienia mogą być dokonywane w przypadku zmiany sytuacji życiowej osoby usamodzielnianej. Po zakończeniu jego realizacji osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz kierownikiem PCPR dokonuje oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Tabela 4. Liczba usamodzielnianych wychowanków ogółem, którzy otrzymali w 2018-2020 r. świadczenia z PCPR w Gliwicach:

W 2018 r.				
Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	37	33	7	7
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	20	19	4	3
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych/domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnoprawnej intelektualnie	2	1	1	1
Ogółem	59	53	12	11

W 2019 r.				
Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	51	41	16	14
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	18	14	6	5
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych/domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnoprawnej intelektualnie	6	1	5	5

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Wychowankowie, którzy usamodzielni się przed dniem 01.01.2012 r. (stare zasady)	2	0	2	1
Ogółem	77	56	29	25

W 2020 r.				
Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	74	38	20	16
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	31	16	8	7
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych	5	2	1	2
Ogółem	110	56	29	25

Źródło: Dane z PCPR w Gliwicach

1.5. Analiza SWOT obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wysoki potencjał organizacji pozarządowych działających w imieniu i na rzecz rodzin; • wykwalifikowana i doświadczona kadra instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nastawiona na rozwój; • indywidualizacja pracy koordynatorów – sposób pracy dostosowany do potrzeb rodziny; • współdziałanie instytucji z różnych obszarów i ich przedstawicieli w odniesieniu do problematyki pieczy zastępczej; • bogate zaplecze merytoryczne instytucji wspierania rodziny i pieczy zastępczej w zakresie propagowania wiedzy i diagnostyki różnego rodzaju dysfunkcji rozwojowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka rotacja pracowników zatrudnionych w instytucjach rodzinnej pieczy zastępczej; • niewystarczająca liczba rodzin zastępczych zawodowych, szczególnie rodzin zawodowych specjalistycznych oraz wykonujących zadania pogotowia rodzinnego; • długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka; • niewystarczająca liczba niezawodowych rodzin zastępczych; • brak placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego na terenie powiatu gliwickiego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania z doświadczenia już zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; • zwiększenie liczby pogotowia rodzinnych; • lokalna polityka ukierunkowana na rozwój pieczy zastępczej oraz promocja działań zmierzających do rozwoju usług związanych z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; • wzmocnienie wsparcia dla rodzin zawodowych specjalistycznych; • budowanie systemu pieczy zastępczej opartego na rodzinach zastępczych; • prowadzenie kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze o szerokim zasięgu; • profesjonalna diagnoza dotycząca rozeznania właściwej motywacji kandydatów na rodziny zastępcze; 	<ul style="list-style-type: none"> • trudności z umieszczaniem w rodzinnej pieczy zastępczej małych dzieci ze względu na niewielką liczbę miejsc w tych formach pieczy; • koncentracja mediów na negatywnych aspektach funkcjonowania niektórych rodzin zastępczych wpływająca na nieprzyjazny wizerunek rodzicielstwa zastępczego, co osłabia motywację ewentualnych kandydatów na rodziców zastępczych; • przedłużające się postępowania sądowe w sprawach dotyczących małych dzieci; • niejednolite standardy pracy w gminach w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; • niska efektywność pracy z rodziną biologiczną skutkująca niewielką liczbą dzieci powracających do rodzin biologicznych;

<ul style="list-style-type: none">• budowanie długofalowej polityki pozyskiwania rodzin zastępczych, towarzyszenie w utrzymaniu motywacji, budowanie efektywnego systemu wsparcia;• rozwój form wsparcia dla rodzin zastępczych z uwzględnieniem problematyki więzi;• duża świadomość korzyści oraz motywacja wśród pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych.	<ul style="list-style-type: none">• częsta rotacja pracowników zatrudnionych na stanowisku koordynatora pieczy zastępczej;• niski poziom gotowości rodziców zastępczych do wygaszania swojej funkcji i zaakceptowania możliwości powrotu dziecka pod opiekę rodziców biologicznych;• brak możliwości umieszczania dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego na terenie powiatu gliwickiego.
--	---

II. Podsumowanie realizacji 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2018-2020.

Jak wspomniano na wstępie niniejszego dokumentu, zgodnie z art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat ma obowiązek opracować i realizować 3-letni program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, zawierający między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Na mocy Uchwały Nr XXXVIII/287/2018 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 26 kwietnia 2018 r. zmienionej Uchwałą Nr VII/62/2019 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 25 kwietnia 2019 r. oraz Uchwałą Nr XVII/149/2020 Rady Powiatu Gliwickiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w Powiecie Gliwickim funkcjonował „3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2018-2020”, za realizację którego odpowiedzialne było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

2.1. Ocena realizacji celu głównego i celów szczegółowych.

Celem głównym Programu w latach 2018-2020 było zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki i wychowania przez rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w powiecie gliwickim, tak, aby zapewnić opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami, traktując priorytetowo zabezpieczenie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Cel główny został zrealizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

2.1.1. Cel szczegółowy nr 1.

Zakładał rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.

W okresie od 2018 r. do 2020 r. rozwój infrastruktury oraz zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej przebiegał prawidłowo. W roku 2018 Zespół ds. pieczy zastępczej wskutek zmiany Regulaminu organizacyjnego PCPR w Gliwicach został przekształcony w Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespół ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielnień. Zarówno ww. Zespół, jak i Zespół poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, w którym pracują psychologzy i prawnicy, udzielały wsparcia dla rodzin zajmujących się pieczą zastępczą. W celu realizacji ww. celu szczegółowego, zaproponowano następujące działania:

1. Utrzymywanie bazy do pracy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020 miał do dyspozycji 3 gabinety, wyposażone w sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do pracy dla 7 osób.

W gabinetach odbywały się również spotkania dzieci z rodzin zastępczych z rodzicami. Spotkania te zostały w roku 2020 wstrzymane w związku z epidemią koronawirusa.

2. Zatrudnienie kadry do pracy w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespole ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielniań.

Zespół ds. pieczy zastępczej w latach 2018-2020 składał się z:

Zespół ds. pieczy zastępczej w 2018 r.	Zespół ds. pieczy zastępczej w 2019 r.	Zespół ds. pieczy zastępczej w 2020 r.
- Główny Specjalista w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej; - 1 Starszy pracownik socjalny; - 1 Pracownik socjalny; - 4 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	- Główny Specjalista w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej; - 2 Starszych pracowników socjalnych; - 2 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; - 2 Starszych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	- Główny Specjalista w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej; - 2 Starszych Pracowników Socjalnych; - 3 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; - 1 Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

Dodatkowo pracę ww. Zespołów uzupełniali psycholodzy Zespołu specjalistycznego poradnictwa i interwencji kryzysowej, którzy wspierają opiekunów zastępczych i wychowanków pieczy zastępczej. Ponadto ww. uczestniczą w procesie kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze, ustalają motywację i predyspozycje osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz uczestniczą w ocenach sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz w ocenach rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

3. Doskonalenie zawodowe kadry pieczy zastępczej.

Tabela 5. Udział pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespołu ds. Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej i Usamodzielniań w szkoleniach i konferencjach w latach 2018-2020 mających na celu doskonalenie zawodowe:

Pracownicy	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Główny Specjalista w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> Seminarium „Zranione dzieci – praca z wychowankiem pieczy zastępczej” – Katowice Szkolenie „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych” Rybnik Szkolenie „ochrona danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej” Zawiercie 	<ul style="list-style-type: none"> „Śląskie Forum Pomocy Społecznej” – Katowice Konferencja „Kooperacja i współdziałanie na rzecz doskonalenia systemu pomocy dziecku i rodzinie” – Gliwice Konferencja „Dziecko w Zawieszaniu” – Racibórz 	Brak udziału w szkoleniach i warsztatach ze względu na stan epidemiologiczny kraju.
Pracownicy socjalni	<ul style="list-style-type: none"> Superwizja – jej rola i znaczenie w procesie doskonalenia kompetencji zawodowych – Katowice Kurs „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – Gliwice Konferencja z okazji 100-lecia polskiej polityki społecznej „Przeszłość teraźniejszość Przyszłość” Warsztaty „Profilaktyka zapobieganie HIV i zwalczania AIDS” – Katowice Szkolenie „Zlecanie zadań publicznych w obszarze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> Wykład „Zaburzenia ze spektrum autyzmu” – Gliwice Warsztaty „Razem znaczy lepiej – współpraca multiprofesjonalna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych” – Wisła Spotkanie edukacyjne „Dialog motywujący w pracy socjalnej”- Katowice Spotkanie edukacyjne „Organizowanie i prowadzenie spotkań zespołu multiprofesjonalnego zgodnie z ideą empowerment (przy udziale 	<ul style="list-style-type: none"> Warsztaty „Profilaktyka wypalenia zawodowego i poprawa efektywności pracy – multiprofesjonalny model działania” – Wisła Coaching w ramach projektu „Kooperacje 3D- model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodziny” (w formie telefonicznej i osobistej)

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

	<p>oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych” – Zawiercie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie „Community Policing – propozycje działań profilaktycznych” – Katowice • Szkolenie „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych” – Rybnik 	<p>osoby lub rodziny)” – Katowice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coaching w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodziny” 	
Koordinatory rodziny pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie „Więź – rozwojowe poszukiwanie bliskości” – Łędziny • Konferencja „Ochrona dziecka przed krzywdzeniem” – Rybnik • Konferencja „Żyć i pracować czyli jak zachować równowagę w życiu i w pracy” – Katowice 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład „Zaburzenia ze spektrum autyzmu” – Gliwice • Konferencja „Granice ubóstwa” – Siemianowice Śl 	<ul style="list-style-type: none"> • Forum międzysektorowe „Techniki radzenia sobie w trudnych sytuacjach z klientem podmiotów reintegracyjnych”

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

Ponadto pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespołu ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielnień regularnie uczestniczyli w superwizji w formie doradztwa metodycznego mającego na celu podnoszenie kompetencji i bieżące usprawnianie pracy z rodziną. W latach 2018 i 2019 spotkania odbywały się co 2 miesiące, a w 2020 r. w związku z epidemią koronawirusa superwizje zostały zawieszane.

Tabela 6. Udział pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespołu ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielnień w studiach podyplomowych bądź zaocznych w latach 2018-2020 mających na celu doskonalenie zawodowe:

Pracownicy	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Starszy Specjalista Pracy z Rodziną- Pedagog/ Główny Specjalista w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	-	-	-
Pracownicy socjalni	-	-	Organizacja i zarządzanie placówkami pomocy społecznej (Akademia WSB)
Koordinatory rodziny pieczy zastępczej	-	Psychologia kliniczna Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu	Psychologia kliniczna Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

4. Współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodzinnymi, sądem, placówkami edukacyjnymi, specjalistycznymi oraz podstawowej opieki zdrowotnej.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020 ściśle współpracował z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, sądem, placówkami edukacyjnymi, specjalistycznymi oraz podstawowej opieki zdrowotnej. Współpraca ta polegała na wymianie informacji dotyczących sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz rodziców biologicznych tych dzieci.

Poza tym w omawianym okresie odbywały się również cykliczne spotkania z przedstawicielami OPS-ów z 8 gmin powiatu gliwickiego. Natomiast asystenci rodziny oraz pracownicy socjalni OPS-ów zapraszani byli w miarę potrzeb do udziału w posiedzeniach zespołów ds. oceny sytuacji dziecka w pieczy zastępczej.

W tych latach prowadzona była również współpraca z gminnymi asystentami rodzin, bądź w przypadku ich braku z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej zajmującymi się rodzicami biologicznymi dzieci z powiatu gliwickiego umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 7. Liczba asystentów rodziny i pracowników socjalnych z gmin Powiatu Gliwickiego zajmujących się rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2018-2020.

Pracownicy OPS-ów zajmujący się rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Asystenci rodziny	14	13	13

Źródło: Dane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu gliwickiego.

5. Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Do dnia 31.08.2019 r. zgodnie z umową Nr WOK.032.21.2015.WZS z dnia 31.03.2015 r., Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M. B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie prowadził dla powiatu gliwickiego całodobową Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą dla dzieci i młodzieży typu socjalizacyjnego (dla 14 dzieci). Umowa powyższa została rozwiązana w związku z decyzją Wojewody Śląskiego Nr PSVI.943.1.40.2019 z dnia 24.09.2019 r. o likwidacji ww. placówki.

6. Podnoszenie jakości usług i warunków bytowych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wysokość wydatków przeznaczonych na instytucjonalną pieczę zastępczą przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wydatki na instytucjonalną pieczę zastępczą w latach 2018-2020.

Lata	Wydatki na instytucjonalną pieczę zastępczą (środki Powiatu Gliwickiego)	Wydatki rządowe na program „Rodzina 500+”
2018 r.	1 706 907,88 zł	15 854,90 zł
2019 r.	1 544 260,93 zł	29 709,90 zł
2020 r.	1 987 086,08 zł	28 221,62 zł
Ogółem	5 238 254,89 zł	73 786,42 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

W latach 2018-2020 w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej znajdujących się na terenie Powiatu Gliwickiego, Centrum przeprowadziło następujące kontrole:

- **Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Knurowie:**

Kontrola Placówki przez PCPR w Gliwicach została przeprowadzona w okresie od dnia 07.05.2018 r. do dnia 18.05.2018 r. W zaleceniach pokontrolnych uwzględniono:

1. Dokonanie aktualizacji Procedur funkcjonujących w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej i dostosowanie ich do obowiązujących przepisów i warunków;
2. Poprawienie warunków mieszkaniowych Placówki i dostosowanie wystroju pokoi do warunków najbardziej zbliżonych do domowych, z uwzględnieniem indywidualności wychowanków, wraz z wymianą zniszczonych sprzętów;
3. Dokładne analizowanie każdej sytuacji, w której wydawana jest zgoda na urlopowanie dzieci pod opiekę rodziców lub innych osób oraz sprawdzanie uprzednio warunków do jakich trafiają wychowankowie, a w razie konieczności nawiązywanie kontaktu z lokalnym ośrodkiem pomocy społecznej i wspólnie monitorować urlopowania;
4. Przeanalizowanie zasadności systemu punktowania wychowanków wraz ze stosowanym sposobem nagradzania wychowanków;
5. Podjęcie starań, aby stwarzać więcej sytuacji, w których wychowankowie sami lub wspólnie z wychowawcą uczestniczą w sytuacjach dnia codziennego.

• **Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie:**

Kontrola w Placówce rodzinnej w Paczynie odbyła się w dniach 28-29.03.2019 r. Podczas kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, a tym samym nie wydawano zaleceń pokontrolnych.

W dniu 23.04.2020 r. na zlecenie Starosty Gliwickiego w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie została przeprowadzona kontrola doraźna, będąca wynikiem skargi ze strony rodzica dziecka umieszczonego w placówce. W zaleceniach pokontrolnych uwzględniono:

1. Przestrzeganie bezwzględnie zapisów Regulaminu placówki, w szczególności Rozdziału 3 §2 określającego uprawnienia wychowanków;
2. Podejmowanie w przypadku trudności w adaptacji przyjmowanych do placówki dzieci wynikających z wrogiego i/lub negatywnego nastawienia rodziców dziecka, takich działań, które doprowadzą do porozumienia a nie eskalacji wzajemnego braku zaufania;
3. Przestrzeganie bezwzględnie zapisów Regulaminu placówki, w szczególności Rozdziału 4 §2 określającego sposób postępowania podczas nieobecności Dyrektora placówki;
4. Konieczność stosowania się w czasie trwania stanu epidemii na terenie Polski do Instrukcji przekazywanych przez Wojewodę Śląskiego lub inne uprawnione do tego organy.

2.1.2. Cel szczegółowy nr 2:

Zakładał rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Zgodnie z przedstawionymi poniżej informacjami, w latach 2018-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach podjęło następujące działania przyczyniające się do realizacji powyższego celu:

1. Promowanie działalności edukacyjnej i upowszechniającej ideę rodzicielstwa zastępczego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach promowało ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez:

- a) udział w czerwcu 2018 i 2019 r. w tradycyjnym i cyklicznie organizowanym „Święcie Truskawki”, w którym uczestniczą rodziny zastępcze z powiatu gliwickiego oraz zaproszeni goście spoza Powiatu. Organizatorem imprezy jest zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, która udostępnia na tę okoliczność swój ogród, a PCPR w Gliwicach służy wsparciem animacyjnym. W 2019 r. w imprezie uczestniczyli wolontariusze z Centrum Kultury w Pilchowicach, którzy przygotowali dla dzieci różnego rodzaju gry i zabawy;
- b) uczestnictwo w grudniu 2018 r. Głównego Specjalisty w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w audycjach radiowych w Radiu Em na zaproszenie redaktor Katarzyny Widery-Podsiadło, których tematem było rodzicielstwo zastępcze;
- c) uruchomienie od 2019 r. w powiecie gliwickim nowej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze pt. „Szukam Domu”, w ramach której przygotowano plakaty, ulotki, banery oraz gadżety promocyjne;
- d) osobiste odwiedziny dziekanów Dekanatów Diecezji Gliwickiej oraz Archidiecezji Katowickiej przez pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej celem przekazania plakatów i ulotek kampanii promocyjnej, które następnie były omawiane i rozdawane przez księży w parafiach powiatu gliwickiego podczas duszpasterskich wizyt domowych;

- e) zorganizowanie we wrześniu 2019 r. wraz z DPS „Zameczek” pikniku integracyjnego pt. „Razem żegnamy lato” dla rodzin zastępczych i mieszkańców DPS;
- f) zorganizowanie z okazji Świąt Bożego Narodzenia w 2019 r. zbiórki zabawek, artykułów szkolnych i słodczy, które następnie w formie paczek zostały przekazane dzieciom z rodzin zastępczych na Spotkaniu Mikołajkowym w Starostwie Powiatowym w Gliwicach w dniu 09.01.2020 r. W akcję aktywnie włączyło się NSZZ Solidarność KWK Knurów-Szczygłowice oraz firmy prywatne;
- g) uczestnictwo w 2019 r. wspólnie z Teatrem Miejskim w Gliwicach w projekcie „Teatr dostępny dla wszystkich dzieci”, w ramach którego dzieci z rodzin zastępczych wraz z opiekunami uczestniczyły w bezpłatnych spektaklach teatralnych. Z ośmiu zaproponowanych spektakli skorzystało 66 osób z 22 rodzin zastępczych (rozdysponowano 196 biletów);
- h) uczestnictwo w okresie Świąt Bożego Narodzenia w 2020 r. w rozdysponowaniu upominków ufundowanych przez Posła na Sejm RP Panią Barbarę Dziuk wychowankom rodzin zastępczych i Rodzinnego Domu dla Dzieci w Paczynie;
- i) przygotowane w grudniu 2020 r. „Mikołajek” z przekazaniem paczek świątecznych w ramach Projektu „Wsparcie na starcie”;
- j) współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, takimi jak:
 - Fundacja „ESPA” z Legnicy,
 - Fundacja BLESS z Gliwic,
 - Śląski Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” z Bytomia,
 - Stowarzyszenie Na Rzecz Zdrowia Psychicznego Dzieci, Młodzieży i Ich Rodzin „DIADA” z Gliwic,
 - Stowarzyszenie „Arka Noego” z Gliwic,
 - Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „JA TY MY” z Pyskowic;
- k) indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi rodzicielstwem zastępczym;
- l) prowadzenie strony internetowej;
- m) redagowanie artykułów prasowych autorstwa Zespołu ds. pieczy zastępczej, promujących rodzinną pieczę zastępczą w „**Wiadomościach Powiatu Gliwickiego**”:
 - „Dom jak nowy dla potrzebujących” Nr 11 (140) 2018;
 - „Nadpobudliwość czy za dużo cukru?” Nr 11 (140) 2018;
 - „Dzieci szukają domu” Nr 6(147) 2019;
 - „Razem pożegnaliśmy lato” Nr 10 (151) 2019;
 - „Ty też możesz zapewnić dziecku dom” Nr 11 (152) 2019;
 - „Niełatwo wychowuje się dziecko, które serce zostawiło w innym domu” Nr 11 (164) 2020;
 - „Powiat Gliwicki otrzymał ponad 340 tys. złotych dofinansowania na realizację projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19” Nr 12 (165) 2020;
 - „W rodzinie lepiej!” Nr 12 (165) 2020.

2. Prowadzenie procesu diagnostyczno-konsultacyjno-kwalifikacyjnego kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W latach 2018-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach prowadziło procedurę wstępnej kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, która została przyjęta Zarządzeniem Dyrektora PCPR w Gliwicach nr 13/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. i polegała na rozeznaniu sytuacji socjalno-bytowej kandydatów oraz ocenie predyspozycji i motywacji do podejmowanej przez nich funkcji. Po wstępnej weryfikacji, kandydaci do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka kierowani byli do Ośrodka współpracującego z PCPR w Gliwicach w zakresie szkoleń kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

W latach 2018-2020 umowę w tym zakresie PCPR w Gliwicach zawarło z Ośrodkiem Adopcyjnym i Pieczy Zastępczej Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu. Po odbyciu całościowego szkolenia, kandydaci otrzymywali stosowne zaświadczenie kwalifikacyjne.

Ponadto PCPR w Gliwicach opracowało i realizowało własny program szkolenia dla kandydatów do sprawowania funkcji spokrewnionej rodziny zastępczej, podczas którego psycholog, prawnik oraz pracownik socjalny lub pedagog PCPR w Gliwicach udzielali poradnictwa specjalistycznego i wsparcia dla ww. kandydatów.

W 2018 r. we współpracy ze Śląskim Oddziałem Terenowym Towarzystwa Rozwoju Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu zorganizowano szkolenia dla spokrewnionych rodzin zastępczych z terenu powiatu gliwickiego pt. „Świadomy rodzic zastępczy wobec wyzwań życia codziennego”, które odbyło się w okresie od kwietnia do czerwca 2018 r.

3. Liczba pozyskanych kandydatów w latach 2018-2020.

Ilość kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej pozyskanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w latach 2018-2020 przedstawia się następująco:

Tabela 9. Liczba kandydatów(osób) do rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020

Liczba pozyskanych kandydatów	Rok kalendarzowy		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	22	31	16

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

Jak przedstawia powyższa tabela, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie najwyższą liczbę pozyskanych kandydatów chętnych do pełnia funkcji spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka odnotowało w 2019 r.

Od roku 2018 obserwuje się wzrastającą liczbę kandydatów, aż do roku 2020 kiedy to pandemia ograniczyła możliwość kontaktów społecznych.

Tabela 10. Liczba kandydatów (osób) do rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2018-2020, którzy otrzymali stosowne kwalifikacje.

Liczba pozyskanych kandydatów (osób), którzy otrzymali kwalifikacje, w tym:	Rok kalendarzowy		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej	4	7	4
do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej	1	1	0
do prowadzenia rodzinnego domu dziecka	0	0	0
Ogółem	5	8	4

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

4. Ustalenie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, informacji gmin na temat zagrożeń w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu, ustalono limit zawodowych rodzin zastępczych na lata 2018–2020.

Poniższa tabela przedstawia planowaną liczbę zawodowych rodzin zastępczych oraz rzeczywistą liczbą zawodowych rodzin zastępczych w omawianym okresie.

Tabela 11. Planowany i rzeczywisty wykaz zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim w latach 2018-2020.

Zakładana liczba zawodowych rodzin zastępczych w latach 2018, 2019, 2020			
Liczba planowanych rodzin zawodowych, w tym:	2018 r.	2019 r.	2020 r.
		7	8
pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	3	3	4
specjalistycznych	2	2	2
Rzeczywista liczba zawodowych rodzin zastępczych w latach 2018, 2019, 2020			
Liczba rodzin zawodowych, w tym:	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	6	6	9
pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	2	3	4
specjalistycznych	1	1	1

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

Analizując powyższe dane zauważyć można, że przez większość omawianego okresu liczba zawodowych rodzin zastępczych była niższa od zakładanych, co spowodowane mogło być niewystarczającą ilością kandydatów do pełnienia funkcji tego typu rodzin zastępczych.

2.1.3. Cel szczegółowy nr 3:

Zakładał wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie gliwickim.

W latach 2018-2020 zaproponowano następujące działania, które pomogły osiągnąć powyższy cel szczegółowy.

1. Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej może być osoba, która posiada:

- a) wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, socjologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub
- b) wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej oraz co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem i rodziną lub co najmniej roczne doświadczenie, jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- c) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
- d) wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
- e) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- a) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- b) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- c) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;

- d) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- e) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- f) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- g) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Wykaz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z wyszczególnieniem kwalifikacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w latach 2018-2020.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	Lata		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wykształcenie wyższe pedagogiczne	1	2	3
Wykształcenie wyższe psychologiczne	3	2	1
Wykształcenie wyższe socjologiczne	1	2	1
Ogółem	5	6	5

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

2. Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

W okresie od kwietnia do czerwca 2018 r. we współpracy ze Śląskim Oddziałem Terenowym Towarzystwa Rozwoju Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu zorganizowano szkolenia dla spokrewnionych rodzin zastępczych z terenu powiatu gliwickiego pt. „Świadomy rodzic zastępczy wobec wyzwań życia codziennego”. Ze szkolenia skorzystało 20 osób.

3. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą oraz prowadzący rodzinne domy dziecka mogą korzystać ze wsparcia i pomocy specjalistów Zespołu poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej. Celem takich działań jest rozpoznanie trudności w opiece nad powierzonymi dziećmi oraz określenie i wdrażanie odpowiednich form pomocy.

W latach 2018–2020 z poradnictwa specjalistycznego skorzystała następująca liczba rodzin zastępczych:

Tabela 13. Liczba osób sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Lata	Liczba osób z rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka korzystających z poradnictwa
2018 r.	110 (32 dzieci)
2019 r.	150 (58 dzieci)
2020 r.	125 (37 dzieci)

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

4. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

W latach 2018-2019 spotkania nieformalnej grupy wsparcia inicjowane były przez jedną z zawodowych rodzin zastępczych, która zainicjowała ww. formę wsparcia w okresie prowadzenia organizacji pozarządowej działającej na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Ponadto od 2018 r. rozpoczęły swoją działalność dwie sformalizowane grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Uwzględniając możliwości transportowe uczestników zaplanowano spotkania jednej grupy w Knurowie, a drugiej w Gliwicach. Działalność obu grup organizacyjnie wspierali psycholodzy Zespołu poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej.

5. Wypłacanie świadczeń rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Wysokość wydatków przeznaczonych na rodzinne formy pieczy zastępczej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w latach 2018-2020.

Lata	Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą	Wydatki rządowe na program „Rodzina 500+”	Wydatki rządowe na program „Dobry start”
2018 r.	3 257 034,01 zł	932 412,89 zł	44 950,00 zł
2019 r.	3 221 481,38 zł	853 034,12 zł	46 810,00 zł
2020 r.	3 616 778,46 zł	839 570,38 zł	45 877,57 zł
Ogółem	10 095 293,85 zł	2 625 017,39 zł	137 637,57 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

2.1.4. Cel szczegółowy nr 4:

Zakładał pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.

Zgodnie z przedstawionymi poniżej informacjami Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach podjęło następujące działania przyczyniające się do realizacji powyższego celu.

1. Wczesne przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do usamodzielnienia.

W latach 2018-2020 w ramach wczesnego przygotowania wychowanków pieczy zastępczej do usamodzielnienia, PCPR w Gliwicach umożliwiło im uczestnictwo w Projekcie systemowym pt. „Wsparcie na starcie”.

Tabela 10. Liczba wychowanków uczestniczących w proponowanych formach wsparcia podnoszących umiejętności prospołeczne i zawodowe w ramach projektu „Wsparcie na starcie” w latach 2018-2020.

Wychowankowie pieczy zastępczej uczestniczący w projekcie „Wsparcie na starcie”	Lata		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	27	27	30

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

2. Wsparcie wychowanków w doskonaleniu umiejętności prospołecznych oraz aktywnego poruszania się po rynku pracy.

Trzyletnia realizacja projektu „Wsparcie na starcie” w okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. zakładała objęciem działaniami minimum 120 uczestników/uczestniczek (80 kobiet i 40 mężczyzn) z terenu Powiatu Gliwickiego, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W omawianym okresie projekt ukończyło 142 osób, w tym 83 wychowanków pieczy zastępczej. Uczestnicy projektu stanowili grupę zróżnicowaną pod względem wieku, wykształcenia, doświadczenia zawodowego, środowiska pochodzenia.

Zrealizowano następujące kursy, szkolenia i warsztaty:

- trening budowania relacji w rodzinie, w którym brali udział uczestnicy wraz z całymi rodzinami,
- trening umiejętności społecznych i aktywnego poruszania się po rynku pracy,
- trening budowania poczucia własnej wartości „Odkryj w sobie piękno”,
- indywidualne zajęcia rehabilitacyjne,
- indywidualne zajęcia logopedyczne,
- terapia czaszkowo-krzyżowa,
- kurs grafiki komputerowej,
- kurs obsługi kas fiskalnych z obsługą magazynu oraz książeczką sanitarno – epidemiologiczną,
- kurs kadrowo-płacowy,
- kurs polskiego języka migowego (PJM),
- kurs opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- kurs komputerowy ECDL PROFILE,
- kurs komputerowy ECDL BASE,
- kurs wizażu,
- indywidualny kurs języka angielskiego i niemieckiego,
- indywidualne korepetycje z matematyki i języka polskiego,
- kurs obsługi maszyn czyszczących z książeczką do celów sanitarno–epidemiologicznych,
- kurs obsługi wózków widłowych,
- warsztaty samoobrony,
- warsztaty sensoplastyki,
- warsztaty fotografii,
- warsztaty nauki tańca/rytmiki,
- warsztaty artystyczno–plastyczne.

W ramach powyższych form wsparcia uczestnicy mieli także zapewnione świadczenia dodatkowe w postaci:

- poczęstunku,
- opieki nad osobami zależnymi,
- ubezpieczenia,
- materiałów szkoleniowych.

1) Zrealizowane zostały następujące wycieczki i spotkania integracyjne:

- 1 września 2018 roku – wycieczka do Twinpigs – Westernowy Park Rozrywki w Żorach, w której wzięło udział 83 uczestników,
- 24 listopada 2019 r. – wycieczka do Muzeum Śląskiego w Katowicach dla 87 uczestników,
- 13 września 2020 r. – wycieczka do Zoo i Afrykarium we Wrocławiu, w której wzięło udział 83 osób,
- 17 grudnia 2020 r. – spotkanie podsumowujące projektu połączone ze spotkaniem ze Świętym Mikołajem.

2) Przekazano uczestnikom do wykorzystania:

- bilety do kina,
- bilety do LEGENDII Śląskiego Wesołego Miasteczka,
- bilety na basen.

3. Współpraca z instytucjami w celu pozyskania mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków.

W latach 2018-2020 Centrum najczęściej współpracowało w tym zakresie na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej z Urzędami Miasta lub Gminy (głównie Pyskowice i Knurów) w celu poparcia przydziału mieszkania dla wnioskującego wychowanka.

Wykaz wychowanków objętych ww. wsparciem w omawianym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba wychowanków, którym PCPR w Gliwicach poparło przydział lokalu z zasobów miasta lub gminy.

Wychowankowie pieczy zastępczej, którym poparto wnioski o przydział lokalu	Lata		
	2018 r.	2019 r.	2020 r.
	4	12	6

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi wspierającymi wychowanków pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym nie nawiązano współpracy z organizacjami pozarządowymi wspierającymi wychowanków pieczy zastępczej.

5. Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Ilość osób oraz wysokość wydatków poniesionych z tytułu udzielania świadczeń usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 17. Liczba wychowanków otrzymujących świadczenie na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie.

Lata	Świadczenia na kontynuowanie nauki	Świadczenia na usamodzielnienie	Świadczenie na zagospodarowanie
2018 r.	53	12	11
2019 r.	56	29	25
2020 r.	56	29	25

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

Tabela 1812. Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w latach 2018-2020.

Lata	Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej
2018 r.	211 863,00 zł
2019 r.	193 695,00 zł
2020 r.	1 984 432,00 zł
Ogółem	2 389 990,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach.

2.2. Wnioski.

Od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, czyli od 2012 r., liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej wzrosła i utrzymywała się przez następne lata na tym samym lub niższym poziomie. Przyczyną takiego stanu może być podejmowanie działań przez Gminy na rzecz pracy z rodziną, które zmierzają do utrzymania dziecka w rodzinie.

Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na fakt wzrastającej liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, która z liczby 48 dzieci w 2018 r. wzrosła do 62 dzieci w 2019 r.

Porównując powyższe dane do liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej, jasno wynika, że w Powiecie Gliwickim cały czas realizowany jest cel główny Programu, tj. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom poprzez rozwój i promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej.

Analizując roczne limity zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim należy stwierdzić, że założone limity rodzin nie zostały przekroczone, tzn. ilość powstałych lub rozwiązanych w tym okresie zawodowych rodzin zastępczych nie przekroczyła zakładanego poziomu liczebnego.

Warto podkreślić jest również, iż w roku 2020 spadła liczba zawiązywanych nowych rodzin zastępczych. Sytuacja ta wynika prawdopodobnie z faktu, iż trwający stan epidemiologiczny wpłynął na wydłużenie postępowań sądowych.

Jak wspomniano, liczba nowych zawodowych rodzin zastępczych znajduje się poniżej planowanych oczekiwań, co niewątpliwie wynika z niewystarczającej liczby kandydatów do pełnienia roli zawodowej rodziny zastępczej. Dlatego też, rekomendacją do przyszłych działań powinna być dalsza promocja rodzicielstwa zastępczego.

Podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w latach 2018-2020 działania mające na celu zabezpieczenie Powiatu Gliwickiego w systemie pieczy zastępczej, można ocenić w sposób pozytywny, czemu dano wyraz we wcześniejszych opisach zrealizowanych celów szczegółowych Programu.

Systematyczne planowanie zadań w zakresie pieczy zastępczej ma istotne znaczenie strategiczne dla Powiatu, ponieważ pozwala na określenie potrzeb w tym zakresie i jednocześnie jest źródłem informacji o koniecznych do poniesienia wydatkach.

III. Prognozowanie 3-letnich działań w zakresie pieczy zastępczej w powiecie gliwickim.

Najważniejszą potrzebą w zakresie pieczy zastępczej występującą aktualnie w zakresie zapewniania pomocy dzieciom jest pozyskanie rodzin niezawodowych i zawodowych.

Nowy okres programowania będzie stanowił wyzwanie dla wszystkich jednostek pomocy społecznej z terenu Powiatu Gliwickiego oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

Budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego pozwoli na pozyskiwanie kandydatów do pełnienia roli rodziców zastępczych oraz umożliwi organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, w sytuacji koniecznej, dobór właściwego środowiska zastępczego bez dodatkowego obciążania już istniejących środowisk zastępczych. Natomiast dla rodzin z wieloletnim stażem organizowane będą szkolenia w zakresie zgłaszanych przez nich potrzeb i kwalifikowania ich na wyspecjalizowane formy pieczy zastępczej.

Uwzględniając potrzeby dotyczące liczby dzieci powyżej 10 r.ż. wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej oraz ogromne koszty związane z pobytem ww. wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, konieczne wydaje się dążenie do utworzenia dwóch rodzinnych domów dziecka dla wychowanków powyżej 10 r.ż. Jednocześnie niezbędne w celu pozyskania kandydatów gotowych podjąć się ww. funkcji jest zaproponowanie wyższego niż standardowe wynagrodzenia dla prowadzących ww. rodzinne domy dziecka oraz zaoferowanie zatrudnienia osoby do pomocy przy pracach gospodarskich i sprawowaniu opieki nad dziećmi przy jednocześnie określonym limicie wychowanków jednocześnie przebywających w ww. domu na poziomie 5-6.

Dodatkowo koniecznym jest sukcesywne podnoszenie standardów pracy wszystkich podmiotów i współpracy między nimi w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przy równoczesnym udzielaniu świadczeń finansowych o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym w ramach posiadanych środków z uwzględnieniem zmian legislacyjnych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje na wielość podmiotów i instytucji, jako realizatorów i partnerów. Interdyscyplinarne podejście do założeń ustawy stanowi o jakości oferowanego wsparcia i profesjonalizmie służb zaangażowanych w ich urzeczywistnianie.

Wymiana doświadczeń i wypracowanie standardów współpracy jest jednym z koniecznych elementów do budowania zwartego systemu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Udzielanie wsparcia specjalistycznego jest elementem niezbędnym do właściwego diagnozowania i budowania planu działania w sytuacji kryzysu rodzinnego. Wykorzystywanie metod terapeutycznych indywidualnych i grupowych stanowi uzupełnienie działań standardowych. Wsparcie specjalistyczne dla rodzin zastępczych konieczne jest z uwagi na zwiększenie kompetencji poszczególnych osób prowadzących pieczę zastępczą, w tym zapobiegające wypaleniu zawodowemu, i służące wymianie doświadczeń i nawiązaniu wzajemnej współpracy.

IV. Cele 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023.

4.1. Cel główny i cele szczegółowe.

Cel główny: Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki i wychowania przez rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w powiecie gliwickim, w taki sposób, aby zapewnić opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami, traktując priorytetowo zabezpieczanie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

4.1.1. Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.

Proponowane działania:

1. Utrzymywanie bazy do pracy kadry pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie.
2. Zapewnienie stabilności zatrudnienia kadry pieczy zastępczej.
3. Doskonalenie zawodowe kadry pieczy zastępczej.
4. Współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodzinnymi, sądem, placówkami edukacyjnymi, specjalistycznymi oraz podstawowej opieki zdrowotnej.
5. Podnoszenie jakości usług i warunków bytowych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Rezultat:

Infrastruktura oraz zasoby ludzkie na rzecz pieczy zastępczej w powiecie gliwickim adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb.

Wskaźnik/miernik:

- liczba gabinetów do pracy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespołu ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielnień.
- liczba pracowników zatrudnionych w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej i Zespole ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej i usamodzielnień.
- liczba pracowników podnoszących swoje kwalifikacje.
- sprawny przepływ informacji między poszczególnymi podmiotami.
- liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym.
- utrzymany na dotychczasowym poziomie standard opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

4.1.2. Cel szczegółowy nr 2:

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.

Proponowane działania:

1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i upowszechniającej ideę rodzicielstwa zastępczego.
2. Prowadzenie procesu diagnostyczno-konsultacyjno-kwalifikacyjnego kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
3. Ustalenie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.

Rezultat:

Pozyskani i przygotowani kandydaci do pełnienia funkcji niezawodowej/zawodowej rodziny zastępczej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Wskaźnik/miernik:

- zakres i formy promocji idei rodzicielstwa zastępczego.
- liczba pozyskanych kandydatów w latach 2021-2023.
- liczba kandydatów, którzy otrzymali kwalifikacje do pełnienia funkcji niezawodowej/zawodowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka w latach 2021-2023.

- ustalony limit rodzin zawodowych w latach 2021-2023.
- liczba zawodowych rodzin zastępczych w latach 2021-2023.

4.1.3. Cel szczegółowy nr 3:

Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.

Proponowane działania:

1. Szkolenia i warsztaty dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
2. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
3. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
4. Wypłacanie świadczeń rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Rezultat:

1. Poszerzenie przez rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz umiejętności wspierających dzieci w ich rozwoju.
2. Należyte wypełnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Wskaźnik/miernik:

- liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023.
- liczba rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka uczestniczących w szkoleniach.
- liczba rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka korzystających z poradnictwa.
- liczba rodzin zastępczych uczestniczących w grupie wsparcia, rodzaj grup wsparcia.
- wydatkowana kwota na świadczenia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w latach 2021-2023.

4.1.4. Cel szczegółowy nr 4:

Zapewnienie opieki dzieciom z Powiatu Gliwickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Proponowane działania:

1. Nadzorowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
2. Wydatkowanie środków finansowych na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
3. Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, terapeutycznego i rodzinnego.

Rezultat:

Zapewnienie opieki dzieciom z Powiatu Gliwickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wskaźniki/mierniki:

- spełnianie standardów funkcjonowania placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
- wydatkowana kwota na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2021-2023.
- liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, terapeutycznego i rodzinnego w latach 2021-2023.

4.1.5. Cel szczegółowy nr 5:

Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.

Proponowane działania:

1. Wczesne przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do usamodzielnienia.
2. Wsparcie wychowanków w doskonaleniu umiejętności prospołecznych oraz aktywnego poruszania się na rynku pracy.
3. Współpraca z instytucjami w celu pozyskania mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków.
4. Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnianie i zagospodarowanie.

Rezultat:

Usamodzielniani wychowankowie przygotowani do startu w dorosłość.

Wskaźniki/mierniki:

- liczba wychowanków uczestniczących w proponowanych formach wsparcia podnoszących umiejętności prospołeczne i zawodowe.
- liczba wychowanków, których wsparto w pozyskaniu lokalu.
- liczba wychowanków otrzymujących świadczenie na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie.
- wydatkowana kwota na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

V. Harmonogram działań.

5.1. Cele szczegółowe, terminy, podmioty realizujące i współpracujące w realizacji celów, źródła finansowania.

Cel główny:
Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki i wychowania przez rodziców, poprzez organizowanie i prowadzenie pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim, w sposób zapewniający opiekę, wychowanie i wsparcie zgodnie z potrzebami, traktując priorytetowo zabezpieczanie dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy Nr 1.: Rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich na rzecz pieczy zastępczej.					
Działania	Termin początkowy	Termin końcowy	Podmiot realizujący	Podmioty wspierające	Źródła finansowania
1.1. Utrzymywanie bazy do pracy kadry pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Powiat Gliwicki	Środki ujęte w planie finansowym PCPR
1.2. Zapewnienie stabilności zatrudnienia kadry pieczy zastępczej.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Powiat Gliwicki	Środki ujęte w planie finansowym PCPR
1.3. Doskonalenie zawodowe kadry pieczy zastępczej.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Instytucje szkolące, np. ROPS, ŚUW	Środki ujęte w planie finansowym PCPR udział w projektach finansowanych z UE i z MRPiPS
1.4. Współpraca z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodzinnymi, sądem, placówkami edukacyjnymi, specjalistycznymi oraz podstawowej opieki zdrowotnej.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	MOPS, OPS, szkoły, PPP, NZOZ	Środki pozyskane z MRPiPS
1.5. Podnoszenie jakości usług i warunków bytowych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Gliwickiego.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	POW w Paczynie	PCPR w Gliwicach	Środki finansowe Powiatu Gliwickiego

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Cel szczegółowy Nr 2.: Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.					
Działania	Termin początkowy	Termin końcowy	Podmiot realizujący	Podmioty wspierające	Źródła finansowania
2.1. Prowadzenie działalności edukacyjnej i upowszechniającej ideę rodzicielstwa zastępczego.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Powiat Gliwicki, lokalne media, prasa, szkoły, parafie	Środki ujęte w planie finansowym PCPR
2.2. Prowadzenie procesu diagnostyczno-konsultacyjno-kwalifikacyjnego kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	MOPS, OPS, PPP	Środki ujęte w planie finansowym PCPR środki pozyskane z MRPiPS
2.3. Ustalenie rocznych limitów zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Powiat Gliwicki	Środki ujęte w planie finansowym PCPR środki pozyskane z MRPiPS

Cel szczegółowy Nr 3.: Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.					
Działania	Termin początkowy	Termin końcowy	Podmiot realizujący	Podmioty wspierające	Źródła finansowania
3.1. Szkolenia i warsztaty dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	MRPiPS, instytucje szkolące, specjaliści	Środki ujęte w planie finansowym PCPR
3.2. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Poradnie specjalistyczne, PPP	Środki ujęte w planie finansowym PCPR udział w projektach finansowanych z UE
3.3. Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Organizacje pozarządowe działające w obszarze pieczy zastępczej	Środki ujęte w planie finansowym PCPR, MRPiPS
3.4. Wypłacanie świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Powiat Gliwicki	Środki ujęte w planie finansowym PCPR

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Cel szczegółowy Nr 4.: Zapewnienie opieki dzieciom z Powiatu Gliwickiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej					
Działania	Termin początkowy	Termin końcowy	Podmiot realizujący	Podmioty wspierające	Źródła finansowania
4.1. Nadzorowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	WES Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Środki finansowe Powiatu Gliwickiego
4.2. Wydatki na utrzymanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	PCPR w Gliwicach, gminy powiatu gliwickiego	Środki finansowe Powiatu Gliwickiego
4.3. Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, terapeutycznego i rodzinnego.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Gminy powiatu gliwickiego	Środki finansowe Powiatu Gliwickiego

Cel szczegółowy Nr 5.: Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków pieczy zastępczej.					
Działania	Termin początkowy	Termin końcowy	Podmiot realizujący	Podmioty wspierające	Źródła finansowania
5.1. Wczesne przygotowanie wychowanków pieczy zastępczej do usamodzielnienia.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	Rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze	PCPR w Gliwicach, rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze	W ramach zasobów PCPR, udział w projektach fin. z UE i z MRPiPS, środki własne placówek
5.2. Wsparcie wychowanków w doskonaleniu umiejętności prospołecznych oraz aktywnym poruszaniu się na rynku pracy.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Szkoły, opiekunowie procesu usamodzielnienia, PUP, organizacje pozarządowe	Środki ujęte w planie finansowym PCPR, udział w projektach finansowanych z UE
5.3. Współpraca z instytucjami w celu pozyskania mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków.	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Organizacje pozarządowe, gminy	W ramach zasobów PCPR
5.4. Przyznawanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie	Styczeń 2021	Grudzień 2023	PCPR w Gliwicach	Starostwo Powiatowe w Gliwicach	Środki ujęte w planie finansowym PCPR

5.2. Roczne limity zawodowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.

Rok kalendarzowy			
Liczba proponowanych rodzin zawodowych, w tym:	2021	2022	2023
		10	11
pełniących funkcję pogotowia rodzinnego	4	4	4
specjalistycznych	1	2	2

5.3. Prognoza ustanawiania nowych rodzin zastępczych w Powiecie Gliwickim.*

Rok kalendarzowy						
Liczba prognozowanych rodzin zastępczych	2021		2022		2023	
	spokrewnione	niezawodowe	spokrewnione	niezawodowe	spokrewnione	niezawodowe
	8	5	8	5	8	5

*Legenda: Prognozy nowych rodzin zastępczych dokonano na podstawie analizy ilości ustanawianych rodzin w okresie ostatnich 3 lat w Powiecie Gliwickim.

5.4. Prognoza prowadzenia rodzinnych domów dziecka w Powiecie Gliwickim.*

Rok kalendarzowy			
Rodzinny dom dziecka	2021	2022	2023
		2	3

*Jeżeli w wyniku procesy diagnostyczno-konsultacyjno-kwalifikacyjnego pozyska się rodziny do ww. celu.

VI. Finansowanie Programu.

Zadania realizowane w ramach programu finansowane będą w szczególności z :

- budżetu Powiatu Gliwickiego,
- budżetu Państwa,
- budżetów samorządów gminnych (art. 191 ust. 8 ustawy),
- budżetów powiatowych (art. 191 ust. 4 ustawy – z tytułu zawartych porozumień),
- odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka pieczy zastępczej,
- środków Unii Europejskiej.

Przedstawiony poniżej w formie tabelarycznej budżet Programu zawiera zaplanowane i zatwierdzone wydatki na jego realizację w 2021 r.

3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Gliwickim na lata 2021-2023

Lp.	Planowane wydatki i struktura finansowania działań w ramach Programu, wg źródła finansowania	2021 r.
Ogółem:		
1.	Wynagrodzenie z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka	586 000 zł
2.	Wynagrodzenie z pochodnymi dla osoby do sprawowania opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych	139 000 zł
3.	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych	1 967 939 zł
4.	Dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w rodzinach zastępczych	29 800 zł
5.	Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	20 000 zł
6.	Świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innych zdarzeń mających wpływ, na jakość sprawowanej opieki	4 500 zł
7.	Pomoc dla osób usamodzielnianych na kontynuowanie nauki	301 104 zł
8.	Pomoc dla osób usamodzielnianych na zagospodarowanie w formie rzeczowej	91 395 zł
9.	Pomoc dla osób usamodzielnianych na usamodzielnienie	106 282 zł
10.	Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego	75 600 zł
11.	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	10 000 zł
12.	Środki na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	4 500 zł
13.	Szkolenia i specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych	20 000 zł
14.	Środki finansowe na utrzymanie dzieci z terenu powiatu gliwickiego umieszczonych w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów	438 000 zł
15.	Dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	7 300 zł
16.	Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny zastępczej na terenie innego powiatu	5 600 zł
17.	Środki finansowe na utrzymanie dzieci z terenu powiatu gliwickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	1 600 000 zł
18.	Dotacje na utrzymanie dzieci z terenu powiatu gliwickiego umieszczonych w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów	94 566 zł
19.	Świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innych zdarzeń mających wpływ, na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem przebywającym w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu	1 500 zł
20.	Dotacje na utrzymanie dzieci z terenu powiatu gliwickiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	340 235,00 zł
21.	Środki dla placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Paczynie	330 374 zł

VII. Ewaluacja i monitoring Programu.

W okresie obowiązywania, program będzie analizowany w procesie monitoringu, którego istotą będzie zbadanie stopnia jego realizacji. Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym Programie, a odbywać się będzie poprzez:

1. Ocenę stopnia realizacji Programu na podstawie osiągniętych wskaźników.
2. Ocenę nowych wyzwań i zagrożeń.
3. Uaktualnianie programu w odpowiedzi na pojawiające się nowe potrzeby.
4. Coroczne raportowanie i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami.

Ewaluacji podlegać będą standardy i dostępność usług oraz stopień i realizacja celów w oparciu o wyznaczone wskaźniki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach będące koordynatorem Programu, będzie raportowało rokrocznie działania podczas przedstawiania Radzie Powiatu Gliwickiego corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.